

Helsingin selviämishoitoasema

Omavalvontasuunnitelma 2025

Helsinki

Sisällys

Helsingin selviämishoitoasema	1
Omavalvontasuunnitelma 2025	1
1 Palveluntuottaja	5
1.1 Palvelun kuvaus	5
1.2 Yksikön tiedot	5
2 Toimintaperiaatteet ja arvot	5
3 Riskien hallinta	6
3.1 Työturvallisuus: vaarojen arviointi	7
3.2 Varautuminen ja valmius	7
3.3 Tietosuoja, tietoturva ja tietosuoja-asetusten mukaisen osoitusvelvollisuuden toteuttaminen	7
4 Asiakas- ja potilasturvallisuus	9
4.1 Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon epäkohdista	9
4.1.1 Epäkohtien ja vaaratapahtumien tunnistaminen ja niistä ilmoittaminen	9
4.1.2 Epäkohtien ja vaaratapahtumien käsittely ja raportointi	10
4.2 Vakavien vaaratapahtumien selvittely	11
4.3 Asiakkaiden ja potilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen	11
4.3.1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	12
4.3.2 Ravitsemus	12
4.3.3 Tartuntatauti- ja infektioiden ennaltaehkäisy sekä hygieniakäytännöt	12
4.4 Lääkehoito	12
4.4.1 Lääkehoitosuunnitelma ja lääkehoidon toteuttaminen	12
4.5 Laite ja tarviketurvallisuus	13
5 Asiakkaan asema, oikeudet ja oikeusturva	13
5.1 Palveluihin hakeutuminen ja palveluiden saatavuuden määräajat	13
5.2 Asiakkaan ja potilaan hoidon suunnittelu	14
5.3 Asiakkaan ja potilaan itsemääräämisoikeus	14
5.4 Palautekanavat ja tiedon hyödyntäminen	14
5.5 Sosiaali- ja potilasasiavastaava	14
5.6 Muistutukset ja kantelut	15
6 Henkilöstö	15
6.1 Ammatinharjoittamisen edellytykset ja valvonta	15
6.2 Määrä, rakenne ja riittävyys	16
6.3 Perehtyminen ja osaamisen varmistaminen	17
6.4 Työhyvinvointi ja turvallisuus	17
6.5 Tartuntataudeilta suojaaminen	18
7 Toimintaympäristö ja tukipalvelut	18
7.1 Toimintaympäristö	18
7.2 Terveysturvallisuuslain mukainen omavalvonta	18
7.2.1 Toiminnan terveysturvallisuuslain mukaiset riskitekijät	19
7.2.2 Terveysturvallisuuslain mukaisten riskitekijöiden ennaltaehkäisy	19
7.3 Ympäristötyö	19
7.4 Tiloihin liittyvät teknologiset ratkaisut	19
7.5 Tukipalvelut ja alihankinta	20
7.5.1 Kuljetukset	20
8 Omavalvonnan seuranta	20
8.1 Raportointi	20
8.2 Arkistointi ja viestintä	21
8.3 Suunnitelman hyväksyntä	21

YKSIKÖN OMAVALVONTASUUNNITELMAN TIIVISTELMÄ

YKSIKÖN NIMI	SELVIÄMISHOITOASEMA
YKSIKÖSSÄ TUOTETUN TAI TUOTETTujen PALVELUJEN SEKÄ ASIAKASKUNNAN LYHYT KUVAUS	Selviämishoitoasemalla hoidetaan vahvasti päihtyneitä yli 16 –vuotta täyttäneitä henkilöitä, joilla merkittävän päihtymystilan lisäksi on jokin terveydenhuollon välitöntä seurantaa vaativa vamma tai sairaus. Perustehtävänä on turvata potilaille turvallinen selviäminen ja tämän jälkeen kartoittaa potilaiden päihteiden käyttöä ja tarvittaessa ohjata päihdepalveluiden piiriin.
OMAVALVONNAN TOTEUTTAMINEN JA SEURANTA	Suunnitelman toteutumista seurataan ja palveluja kehitetään potilailta ja toimintayksikön henkilöstöltä säännöllisesti kerättävän palautteen perusteella. Selviämishoitoaseman omavalvontasuunnitelman toteutumista seurataan ja päivitetään vähintään kerran vuodessa. Päivityksen yhteydessä laaditaan yhteenveto suunnitelman toteutumisesta ja sen perusteella asetetaan uusia tavoitteita. Selviämishoitoaseman omavalvonnan toteutumisesta raportoidaan valvontalain edellyttämällä tavalla säännöllisesti kolme kertaa vuodessa
YKSIKÖN VASTUUHENKIÖ JA HENKILÖSTÖ-RAKENNE	Osastonhoitaja Heidi Penttala Apulaisosastonhoitaja Minna Nevalainen Yksikössä työskentelee kuusi sairaanhoitajaa ja neljä lähihoitajaa.

SAMMANFATTNING AV ENHETENS PLAN FÖR EGENKONTROLL

ENHETENS NAMN	Tillnyktringsstation
KORT BESKRIVNING OM ENHETENS SERVICE OCH KLIENTER / MÅLGRUPP	På tillnyktringsstationen vårdas starkt berusade personer som är över 16 år och har någon skada eller någon sjukdom som krävs omedelbar uppföljning inom hälso- och sjukvården. Tillnyktringsstationens grunduppgifter är att säkerställa att patienten blir nykter tryggt. Efter patienten har nyktrat till kartläggs patientens individuella situation och användning av olika berusningsmedel. Vid behov hänvisas patienten till missbrukstjänster.
EGENKONTROLL OCH UPPFÖLJNING	Genomförandet av planen uppföljs och tjänsterna utvecklas utifrån den feedback som samlas in från kunderna och enhetens personal. Genomförandet av planen uppföljs och uppdateras minst en gång om året. Vid uppdatering görs en sammanfattning över hur planen har förverkligats. Baserat på det sätts nya mål. Rapportering om genomförandet av egenkontrollen sker regelbundet tre gånger om året enligt lagen om tillsyn.
ENHETENS ANSVARSPERSON OCH PERSONAL-STRUKTUR	Avdelningsskötare Heidi Penttala Biträdande avdelningsskötare Minna Nevalainen Inom enheten arbetar sex sjuksköterskor och fyra närvårdare.

1 Palveluntuottaja

1.1 Palvelun kuvaus

Helsingin selviämishoitoasema toimii terveys- ja päihdepalvelujen alaisena hoidollisena tarkkailuyksikkönä. Se sijaitsee Pasilassa, poliisitalossa poliisivankilan välittömässä läheisyydessä. Helsingin kaupungin alueen terveydenhoitoyksiköt, sairaankuljetus ja poliisi voivat siirtää sovitusti selviämishoitoasemalle seurantaan päihtyneitä asiakkaita, joilla merkittävän päihtymystilan lisäksi on jokin terveydenhuollon välitöntä seurantaa vaativa vamma tai sairaus. Osa asiakkaista tulee hoitoon päivystyspoliklinikoilta tai sairaankuljetuksena suoraan kotoa tai kadulta.

Selviämishoitoasemalla on 10 potilaspaikkaa ja toiminta on ympärivuorokautista vuoden jokaisena päivänä. Työvuorossa työskentelee kaksi hoitajaa, joista toinen on sairaanhoitaja. Selviämishoitoasemalla työskentely on vaativaa ja itsenäistä terveydentilan tarkkailua ja arviointia. Perustehtävänä on turvata potilaille turvallinen selviäminen ja tämän jälkeen kartoittaa potilaiden päihteiden käyttöä ja tarvittaessa ohjata heitä päihdepalveluiden piiriin. Selviämishoitoaseman hoitajat tekevät pyynnöstä hoidontarpeen arvioita myös poliisivankilan säilöönottosuojassa asioiville. Viikonloppuoina, perjantaista sunnuntaihin sekä erityisinä juhlapäyhinä työvuorossa on kaksi sairaanhoitajaa sekä yksi lähihoitaja. Tällöin yksi sairaanhoitaja työskentelee poliisivankilan säilöönottotiloissa.

1.2 Yksikön tiedot

Sosiaali- terveys- ja pelastustoimiala on yksi Helsingin kaupungin neljästä toimialasta. Sosiaali- ja terveystoimiala tuotetaan toimialalla kolmessa palvelukokonaisuudessa: Perhe- ja sosiaalipalvelut, Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut sekä Terveys- ja päihdepalvelut.

Selviämishoitoasema kuuluu Helsingin kaupungin päihdepalveluihin.

Yksikön katuosoite: Pasilankatu 18, 00240 HKI
Postinumero: 00099 Helsingin kaupunki
Postitoimipaikka: PL 6193
Yksikön vastuhenkilö: osastonhoitaja Heidi Penttala,
P. 09 310 73 707

2 Toimintaperiaatteet ja arvot

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimintaperiaatteet

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan visio on: "Luomme helsinkiläisille hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta yhteistyöllä ja vahvalla osaamisella." Helsingin kaupunkiyhteiset arvot ovat: asukaslähtöisyys, ekologisuus, oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus, taloudellisuus, turvallisuus, osallisuus ja osallistuminen sekä yrittäjämielisyys. Eettiset periaatteet konkretisoivat miten arvot voidaan tuoda osaksi arkea. Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla työskentelemme asukkaita varten, noudatamme hyvän hallinnon ja hyvän johtamisen periaatteita, emme salli korruptiota emmekä väärinkäytöksiä, turvaamme kestävästi kasvun sekä toimimme vastuullisesti työnantajana. Helsingin sosiaali- ja terveystoimialassa toimimme sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategian palvelulupausten ja tavoitteiden mukaisesti

Päihdepalvelujen arvot

Päihdepalveluissa tarjoamme apua ja tukea kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleville ihmisille.

Kehittämällä palvelujamme parannamme palvelujen laatua ja vaikuttavuutta. Painotamme rehellisyyttä, oikeudenmukaisuutta ja yhdenvertaista kohtelua. Emme salli rasismia, syrjintää, epäasiallista kohtelua emmekä seksuaalista häirintää. Toiminnallamme poistamme päihderiippuvuuteen liittyvää stigmaa.

Osallistumme tietosuojakoulutuksiin ja noudatamme tietosuojaan liittyviä ohjeistuksia. Painotamme kestävästä kehityksestä ja torjumme ilmastonmuutosta muun muassa kierrättämällä, säästämällä sähköä, välttämällä turhaa tulostamista ja tekemällä hankintoja vain harkitusti.

Kehittämällä palvelujamme parannamme palvelujen laatua ja vaikuttavuutta.

Selviämishoitoaseman arvot

Helsingin selviämishoitoaseman toimintaa ohjaavat Helsingin kaupungin arvot, asiakkaiden tarpeet ja palveluasenne: ”Tulit juuri oikeaan paikkaan! Miten voimme auttaa?”

Selviämishoitoasemalla kaikkea toimintaa ohjaa potilaslähtöisyys, kohtaamme potilaat yksilöllisesti ja arvostavasti. Jokainen potilas tulee kuulluksi selviämishoitoasemalla ja kartoitamme jokaisen potilaan tilanteen kokonaisvaltaisesti sekä ohjaamme palvelupolun alkuun. Selviämishoitoaseman toimintaa ohjaavat turvallisuuteen, yksilöllisyyteen, kokonaisvaltaisuuteen ja hoidon jatkuvuuteen liittyvät periaatteet.

Potilaat ovat päihtyneitä ja usein myös monisairaita. Somaattisten sairauksien lisäksi monilla on mielenterveyden häiriöitä. Potilaan tutkiminen ja voinnin seuranta selviämishoidon aikana on vuorossa olevien hoitajien vastuulla. Jatkohoidon tarpeen kartoittaminen ja suunnittelu toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä. Syrjäytyneiden potilaiden kohdalla haastavaa on kokonaistilanteen kartoittaminen ja oikeiden jatkohoitopaikkojen löytäminen.

Toimintamalleja ja palveluja uudistetaan yhdessä henkilöstön kanssa. Palvelut räätälöidään potilaan kanssa vastaamaan hänen tarpeitaan. Sosiaali- ja terveystieteiden palvelut pelaavat hyvin yhteen, asiainnoinnin painopiste muuttuu digitaalisten palvelujen suuntaan. Kehitetään käyttäjälähtöisiä digitaalisia palveluja ja uudenlainen johtaminen tukee uusia toimintamalleja. Tavoitteena on näin parantaa yhtäaikaista palvelujen saatavuutta ja potilaskokemusta, vaikuttavuutta, tuottavuutta sekä henkilöstökokemusta.

3 Riskien hallinta

Jokainen työntekijä huolehtii osaltaan siitä, että toimintaympäristön olosuhteet mahdollistavat turvallisen työn tekemisen, sekä turvallisen ja laadukkaan hoidon ja palvelun.

Jokainen ammattilainen on vastuussa omasta työstään ja siten osallistuu osana jokapäiväistä työtään omavalvonnan keinoin toiminnan kehittämiseen ja potilas- ja asiakasturvallisuuden edistämiseen.

Tunnistetut oleelliset riskit selviämishoitoasemalla ovat:

- potilaiden päihtymyksestä johtuva myrkytys- / yliannostustilanne
- potilaiden ajoittainen aggressiivisuus
- potilaan päihtymystilan vuoksi puutteelliset esitiedot

3.1 Työturvallisuus: vaarojen arviointi

Vaarojen arviointi on prosessi, jossa työnantaja ja työntekijät yhdessä tunnistavat ja arvioivat työpaikan vaara- ja kuormitustekijät työn tekemisen näkökulmasta. Laadukkaasti tehty vaarojen arviointi vähentää työpaikalla sattuvia henkilö- ja materiaalivahinkoja, lisää työhyvinvointia sekä parantaa työn tehokkuutta ja tuottavuutta.

Yksikössä toteutetaan vaarojen arviointi kerran vuodessa. Vaarojen arviointia varten koko henkilöstölle lähetetään siihen kartoituskysely, johon vastataan nimettömänä. Kyselyn tulokset käydään työryhmän kanssa läpi ja tunnistetut vaara- ja kuormitustekijät nostetaan yhteiseen keskusteluun. Tunnistetuille vaara- ja kuormitustekijöille kirjataan toimenpiteet, joilla niitä pyritään poistamaan tai hallitsemaan. Työsuojelupakki ilmoittaa tekemättömästä toimenpiteestä niin kauan kunnes se on tehty. Tällä tavalla seurataan että toimenpiteet tulevat myös tehdyksi.

Selviämishoitoaseman henkilökunta työskentelee poliisin tiloissa, joten työturvallisuuteen liittyy myös paljon poliisin antamia ohjeita, joita ei salassapitosäädösten vuoksi voida avata julkisessa asiakirjassa. Poliisi järjestää hoitohenkilökunnalle vähintään kerran vuodessa turvallisuus- ja varautumiskoulutuksen, jossa näitä ohjeita käydään läpi.

3.2 Varautuminen ja valmius

Poikkeustilanteita, kuten tulipalo, sähkö, uhka tai muuta vaaratilannetta varten on olemassa koko poliisitaloa koskevat ohjeistukset, joita myös selviämishoitoasemalla noudatetaan. Erilaisiin poikkeustilanteisiin varautumista ja poistumisturvallisuutta harjoitellaan poliisien pitämässä turvallisuus- ja varautumiskoulutuksessa kerran vuodessa.

Yksikössä on käytössä potilastietojärjestelmä Apotin jatkuvuustyöasema, jonka käyttö on mahdollista lukutilassa myös poikkeustilanteissa. Jokainen työntekijä käy kirjautumassa 1 x kk jatkuvuustyöasemalle, mikä mahdollistaa järjestelmän käytön poikkeustilanteissa.

3.3 Tietosuoja, tietoturva ja tietosuoja-asetusten mukaisen osoitusvelvollisuuden toteuttaminen

Helsingin kaupunki kerää henkilötietoja eri rekistereihin tietojen käyttötarkoitusten mukaan. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla käsitellään asiakas- ja potilastietoja rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi eli terveyden- ja sosiaalihuollon järjestämiseksi.

Henkilörekistereistä on laadittu rekisteriselosteet, joiden tarkoituksena on, että rekisteröity saa kattavan ja selkeän kuvan henkilötietojen käsittelyn kokonaisuudesta, kuten kuka on rekisterinpitäjä, mitä tarkoitusta varten rekisteröidyn henkilötietoja tarvitaan, kuinka kauan henkilötietoja tarvitaan, luovutetaanko henkilötietoja eteenpäin tai siirretäänkö niitä ETA-maiden ulkopuolelle sekä miten rekisteröity voi käyttää henkilötietoihin liittyviä oikeuksiaan. Rekisteriselosteet ovat Helsingin kaupungin verkkosivuilla ja selosteet ovat saatavissa myös yksiköistä.

Potilaat voivat käyttää rekisteröidyn oikeuksiaan (mm. oikeus tarkastaa omat tietonsa, oikaista tietoja, poistaa tiedot, vastustaa ja rajoittaa tietojen käsittelyä) kaupungin sähköisen asiointin kautta.

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 37 artikla edellyttää tietosuojavastaavan nimittämistä, kun henkilötietoja käsittelee viranomainen. Helsingin kaupungin tietosuojavastaavana toimii Sofia Kallio. Tietosuojavastaava ohjeistaa tietosuojalainsäädännön mukaisista velvollisuuksista, seuraa, että tietosuojalainsäädöksiä noudatetaan ja tekee tähän liittyviä tarkastuksia. Lisäksi hän tekee yhteistyötä tietosuojavaltuutetun toimiston kanssa ja toimii sen yhteyspisteenä henkilötietojen käsittelyyn liittyvissä kysymyksissä. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla on myös erikseen tietosuojan ja tietoturvan vastuuhenkilöt, Sotepe:n tietosuoja vastaavana toimii Sakari Hulkkonen. Lisäksi jokaisen henkilörekisterin osalta tulee olla nimetty vastuuhenkilö.

Päihdepalvelujen henkilörekisteri on päihdepalvelujen asiakasrekisteri. Vastuuhenkilönä toimii päihdepalveluiden päällikkö Pia Pulkkinen, joka omalta osaltaan vastaa kyseisen rekisterin

tietosuojasta ja rekisteriselosteen lainmukaisuudesta. Selviämishoitoaseman työntekijät käsittelevät henkilötietoja päihdepalvelujen asiakasrekisteriselosteen mukaisesti.

<https://www.hel.fi/static/liitteet/kanslia/rekisteriselosteet/Sote/Sote-EU-Paihdepalvelujen-asiakasrekisteri.pdf>

Helsingin kaupungilla on käytössä tietosuojakäsikirja. Käsikirja on tarkoitettu yleiseksi ohjeistukseksi kaikille Helsingin kaupungilla henkilötietoja työssään käsitteleville.

https://www.hel.fi/static/liitteet-2019/Kaupunginkanslia/julkaisut/HKI_tietosuojakäsikirja_A4.pdf

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tietosuojavastuuhenkilöiden yhteissähköposti
sote.tietosuoja@hel.fi

Helsingin kaupungin tietosuojavastaavan yhteystiedot:

Tietosuojavastaava
Kaupunginkanslia
Hallinto-osasto
PL 1
00099 Helsingin kaupunki
[tietosuoja\(a\)hel.fi](mailto:tietosuoja(a)hel.fi)

Esihenkilö huolehtii uudessa tehtävässä aloittavan työntekijän perehdyttämisestä tietoturva- ja tietosuojaoheisiin sekä työntekijän omissa työtehtävissä tarvittavaan erityisosaamiseen. Työhön tullessaan työntekijä sitoutuu noudattamaan annettuja ohjeita. Koko henkilökunta on käynyt Helsingin kaupungin DigiABC –kurssin, jossa käsitellään tietoturvaan liittyviä käytänteitä. Myös uudet työntekijät ohjataan suorittamaan kurssi ensimmäisten viikkojen aikana. Esihenkilön vastuulla on huolehtia, että työntekijä on tietoinen kirjaamiseen liittyvästä ohjeistuksesta. Asiakas- ja potilastietojärjestelmistä löytyvät ajan tasalla olevat asiakas/potilastietojen kirjaamiseen liittyvät sisällölliset ja tekniset ohjeet. Perehdytyksen yhteydessä käydään läpi kaikki henkilötietojen käsittelyyn ja kirjaamiseen liittyvät ohjeistukset, ja kerrotaan mistä tarvittavat ohjeistukset löytyvät. Kirjaamiseen liittyvät ohjeistukset löytyvät selviämishoitoaseman hoitajien toimistosta sekä osaston Teams-kanavalta. Selviämishoitoaseman henkilökunta on käynyt toiminnalleen tarpeelliset potilastietojärjestelmän koulutukset. Yksikön apottitukihenkilö pitää henkilökunnan ajantasalla kirjaamiseen liittyvistä uusista ohjeista ja koulutuksista.

Esihenkilö valvoo yksikkönsä toimintaa, henkilötietojen käsittelyä ja vastaa siitä, että käsittely on toimialan ohjeistuksen mukaista sekä kirjaukset ovat oikeita ja riittävän kattavia käyttötarkoituksensa kannalta. Potilastietojärjestelmien lokitietoja voidaan tarvittaessa käyttää henkilötietojen käsittelyn asianmukaisuuden selvittämiseen. Esihenkilön vastuulla on ylläpitää henkilökunnan osaamista tietoturvan, tietosuojan, järjestelmien sekä kirjaamisen osalta. Henkilökunnalle on tarjolla tietosuoja- ja tietoturvakoulutusta. Osaamisen varmistamisen käytännöt kirjataan omavalvontasuunnitelmaan. Jokaisella työntekijällä on velvollisuus käsitellä tietoja asianmukaisesti ja salassapitoa noudattaen. Työntekijöillä on myös velvollisuus ilmoittaa välittömästi havaitsemastaan tietoturvaloukkauksesta esihenkilölle ja oman organisaationsa tietosuojan vastuuhenkilölle. Tietosuojaloukkauksilmoitus tehdään Luukun kautta. Ohjeistus tähän löytyy Intrasta sekä osaston omalta Teams-kanavalta.

<https://helsinginkaupunki.sharepoint.com/sites/Intra-Tietosuoja/SitePages/Ilmoita-tietoturvaloukkauksesta.aspx?web=1>

4 Asiakas- ja potilasturvallisuus

Potilasturvallisuus varmistetaan osana arjen työtä, joten kehittämistarpeita ja riskejä tunnistetaan jatkuvasti. Riskien ja epäkohtien tunnistamisessa painotetaan ennakoivaa havainnointia, jotta tarvittavat toimenpiteet voidaan toteuttaa ennen ei-toivottujen tapahtumien syntymistä.

4.1 Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon epäkohdista

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 741/2023 voimaan vuoden 2024 alusta. Jokainen sotealan työntekijä on velvollinen ilmoittamaan havaitsemistaan epäkohdista. Palvelunjärjestäjän ja palveluntuottajan henkilöstöön kuuluvan tai vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai alihankkijana toimivan henkilön on ilmoitettava viipymättä salassapitosäännösten estämättä palveluyksikön vastuuhenkilölle tai muulle toiminnan valvonnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan tai potilaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa taikka muun lainvastaisuuden.

Epäkohdalla tarkoitetaan esimerkiksi asiakas- ja potilasturvallisuudessa ilmeneviä puutteita, asiakkaan tai potilaan kaltoinkohtelua tai potilaalle vahingollisia piirteitä toimintakulttuurissa

Palveluntuottajan on ilmoitettava välittömästi salassapitosäännösten estämättä palvelunjärjestäjälle ja valvontaviranomaiselle palveluntuottajan omassa tai tämän alihankkijan toiminnassa ilmenneet asiakas- ja potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantavat epäkohdat sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta vakavasti vaarantaneet tapahtumat, vahingot tai vaaratilanteet sekä muut sellaiset puutteet, joita palveluntuottaja ei ole kyennyt tai ei kykene korjaamaan omavalvonnallisin toimin.

Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta palvelunjärjestäjälle tai palveluntuottajalle. Palvelunjärjestäjän, palveluntuottajan ja vastuuhenkilön on ryhdyttävä toimenpiteisiin epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan taikka muun lainvastaisuuden korjaamiseksi. Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä.

Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava ja ilmoituksen tehnyt henkilö voi ilmoittaa asiasta salassapitosäännösten estämättä valvontaviranomaiselle, jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa taikka muuta lainvastaisuutta ei korjata viivytyksettä. Valvontaviranomainen voi päättää toimenpiteistä siten kuin 38 §:ssä säädetään tai antaa 39 §:ssä säädetyn määräyksen epäkohdan poistamiseksi.

Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia tehdyn ilmoituksen seurauksena. Palveluntuottajan tai vastuuhenkilön menettelyä on pidettävä kiellettyä vastatoimena, jos henkilön työ- tai virkasuhteen ehtoja heikennetään, palvelussuhde päätetään, hänet lomautetaan, häntä muutoin kohdellaan epäedullisesti tai häneen kohdistetaan muita kielteisiä seurauksia sen vuoksi, että hän on tehnyt 2–4 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tai osallistunut ilmoittamansa asian selvittämiseen. Kiellettyä on myös estää tai yrittää estää henkilöä tekemästä 2–4 momentin mukaista ilmoitusta. Esihenkilö vastaa siitä, että jokainen työntekijä tietää ilmoitusvelvollisuuskäytännöistä 3 §.

4.1.1 Epäkohtien ja vaaratapahtumien tunnistaminen ja niistä ilmoittaminen

HaiPro on asiakas- ja potilasturvallisuutta vaarantavien vaaratapahtumien raportoinnin sähköinen työkalu. Vaaratapahtuman, esim. lääkepoikkeaman, tapaturman, katkokset hoito- ja palveluketjussa, havainnut työntekijä tekee ilmoituksen HaiPro-järjestelmän kautta. Henkilökuntaa kannustetaan tekemään HaiPro-ilmoituksia matalalla kynnyksellä. Jokainen työntekijä voi tehdä HaiPro-ilmoituksen havaitsemastaan potilas-/asiakasturvallisuutta vaarantavasta tapahtumasta (vaaratapahtuma tai läheltä-piti-tilanne) intranetissä olevan linkin

kautta. Ilmoituksen tekemiseen ei tarvita käyttäjätunnuksia tai kirjautumista. HaiPro-vaaratapahtumailmoituksen tekijä laatii ilmoituksen kiinnittäen huomiota tapahtumahetken olosuhteisiin, tapahtuman syntyyn vaikuttaviin tekijöihin sekä miten tapahtuman toistuminen voitaisiin estää. Raportointi perustuu luottamukselliseen ja syyttelemättömään vaaratapahtumien ilmoittamiseen ja käsittelyyn.

HaiPro-ilmoitus ohjautuu käsiteltäväksi tapahtumayksikön esihenkilölle, jonka on aloitettava ilmoituksen käsittely viikon kuluessa. Ilmoitus on kuitattava valmiiksi kahden kuukauden kuluessa. Ilmoituksen tekninen käsittely ei pääsääntöisesti vielä ole riittävä kehittämistoimenpide. Lisäksi tarvitaan yhteistä käsittelyä ja keskustelua ilmoituksen johdosta sekä tarvittavien toimenpiteiden käynnistämistä. Omavalvonnan tukena yksiköissä voidaan hyödyntää HaiPro-järjestelmästä saatavia raportteja.

Työtapaturman sattuessa esihenkilö tekee mahdollisimman pian (viimeistään viiden arkipäivän kuluessa) työtapaturmailmoituksen Työsuojelupakkiin. Työsuojelupakki on työkalu johdolle, esihenkilöille ja työsuojaorganisaatiolle turvallisuuden hallintaan, kehittämiseen ja seurantaan.

4.1.2 Epäkohtien ja vaaratapahtumien käsittely ja raportointi

HaiPro-ilmoitus ohjautuu käsiteltäväksi tapahtumayksikön esihenkilölle, tai hänen sijaiselleen, jonka on aloitettava ilmoituksen käsittely viikon kuluessa. Ilmoitus on kuitattava valmiiksi kahden kuukauden kuluessa. Lisäksi HaiPro-ilmoituksia käsitellään viikoittaisessa osastokokouksessa keskitetysti työryhmän kesken, jossa mietitään miten ehkäistä vaaratapahtumia ja mahdollisesti kehitetään työnkulkua ja toimintatapoja.

Työsuojelupakin avulla voidaan käsitellä työtapaturma- ja turvallisuuspoikkeamia. Ilmoitus tehdään aina, kun työn turvallisuus tai terveellisyys on uhattuna. Työsuojelupakin avulla voidaan päivittää työpaikan työturvallisuuden vaarojen arviointeja, hallinnoida turvallisuustietoa ja tehdä raportteja sekä tilastoja työtapaturmista, turvallisuuspoikkeamista ja vaarojen arvioinneista päätöksenteon tueksi.

Selviämishoitoaseman henkilökunnan tekemät HaiPro ilmoitukset käsitellään viikoittain osastotunnilla osastonhoitajan toimesta. Mikäli havaitaan selkeitä epäkohtia, niin toimintaa kehitetään että saadaan haitat minimoitua. Keskustelu ilmoituksista pyritään pitämään avoimena ja siinä otetaan huomioon kaikkien osapuolten näkökulmat. Lopuksi pohditaan yhdessä tuleeko yksikön toimintaohjeita tarkastella uudelleen, jotta vastaavalta tilanteelta vältyttäisiin.

	Käsittelyfoorumi	Käsittelyn tiheys	Vastuuhenkilö
HaiPro	osastokokous	1 x vko	osastonhoitaja
Työsuojelupakki	osastokokous	1 x vko	osastonhoitaja

Ylemmälle tasolle (yksikkötason tai tason 5 esihenkilö) siirretään kaikki tapahtumat, jossa potilaalle on tapahtunut vakava haitta. Ylemmälle tasolle voidaan siirtää käsiteltäväksi asioita, joihin halutaan työyksikköä laajempi käsittely tai joilla on merkittävää informaatioarvoa esim. yksikkötasolla. Ylemmän tason käsittelijä arvioi ilmoituksen saatuaan, mikä on siirretyn ilmoituksen oikea käsittelyfoorumi, vaatiiko käsittely esim. esihenkilökokouksen käsittelyn.

Yksikön (organisaation taso 4) ja alayksikön (taso 5) esihenkilöiden kokouksissa käsitellään toiminnan asiakas- ja/tai potilasturvallisuuden tilaa ja yksikön toimintaa koskevia epäkohta- ja vaaratapahtumailmoituksia sekä niiden perusteella tehtäviä kehittämistoimia säännöllisesti, kuitenkin vähintään 4 kertaa vuodessa. Toimintakäytäntöjen muutoksia aiheuttavat ilmoitukset käsitellään aina kun se on ajankohtaista. Vaaratapahtumista ja epäkohdista seuranneita toimintakäytäntöjen muutoksia ja hyviä käytäntöjä jaetaan aktiivisesti niin yksikön sisällä kuin työyksiköiden kesken.

Palvelun johtoryhmä ja /tai laajennettu johtoryhmä käsittelee vaaratapahtuma – ja epäkohtaraportteja (sis. myös toteutuneet kehittämistoimet) sekä toimintakäytäntöjen muutoksia vähintään kolmen kuukauden välein ja tarvittaessa useammin. Palvelun johtoryhmä käsittelee kolmen kuukauden välein myös toimialan julkaistavaa raporttia varten koostetut palvelua koskevat tiedot omavalvonnan sekä sen havaintojen perusteella toteutettujen kehittämistoimenpiteiden osalta.

Palvelukokonaisuuden johtoryhmä käsittelee vaaratapahtuma- ja epäkohtaraportteja (sis. myös toteutuneet kehittämistoimet) niin ikään kolmen kuukauden välein. Palvelukokonaisuuden johtoryhmässä käsitellään koosteita tapahtumista sekä yksittäisinä tapahtumina vakavat vaaratilanteet ja merkittävät epäkohdat sekä päätetään laajempaa kuin yhtä yksikköä tai palvelua koskevista toimintatapojen tai -ohjeiden muutoksista. Vaaratapahtumista ja epäkohdista seuranneita toimintakäytäntöjen muutoksia ja hyviä käytäntöjä jaetaan aktiivisesti niin palvelujen sisällä kuin samankaltaisten toimintojen kesken.

Asiakas- ja potilasturvallisuuden seurantaryhmä käsittelee toimialan vaaratapahtuma- ja epäkohtaraportit (sisältäen myös toteutetut kehittämistoimet). Vaaratapahtuma- ja epäkohtaraportointi käsitellään vuosittain toimialan henkilöstötoimikunnassa.

4.2 Vakavien vaaratapahtumien selvittely

Vakavassa vaaratapahtumassa tai epäkohdassa asiakkaalle tai potilaalle on aiheutunut tai melkein aiheutunut merkittävää haittaa tai huomattavaa pysyvää haittaa tai hänen henkeensä tai turvallisuuteensa on kohdistunut vakava vaara. Vakava vaaratapahtuma tai epäkohta on voinut myös kohdistua suureen joukkoon ihmisiä. Vakava haitta tarkoittaa kuolemaan johtanutta, henkeä uhannutta, sairaalahoidon aloittamiseen tai jatkamiseen johtanutta, pysyvään tai merkittävään vammaan ja toimintaesteisyyteen tai –kyvyttömyyteen johtanutta tilannetta tai muuta erityisen vakavaa tapahtumaa.

Potilas- ja asiakasturvallisuusstrategian mukaisesti vakavien vaaratapahtumien tarkempaan selvittelyyn on toimialalla käytössä erillisessä toimintaohjeessa (TOIM028, Vakavien vaaratapahtumien selvittely potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämiseksi Helsingin sosiaali- ja terveystoimessa) kuvattu menettelytapa ja selvittelyprosessi. Erityistä huomiota kiinnitetään toiminnan kehittämiseen vaaratapahtumien selvittelyn pohjalta.

Haittatapahtumien raportointijärjestelmä (HaiPro) on tarkoitettu toiminnan kehittämiseen yksiköiden sisäisessä käytössä. Tapahtumien raportointi perustuu luottamukselliseen ja syyttelemättömään vaaratapahtumien ilmoittamiseen ja käsittelyyn. Vaaratapahtumien raportointi auttaa moniammatillista työyhteisöä oppimaan yhdessä oman toimintansa parantamisessa asiakkaita ja potilaita vaarantavien riskien vähentämiseksi. HaiProssa on erillinen lisäosa, jota käytetään vakavien vaaratapahtumien selvittelyssä.

Vakavan vaaratapahtuman yhteydessä on tärkeää huomioida kaikki asianosaiset ja järjestää tarpeen mukaan kiireellisesti tukea tilanteessa mukana olleille työntekijöille. Vakava vaaratapahtuma käydään läpi asiassa mukana olleiden työntekijöiden kanssa sekä koko työyksikön sisällä. Tarvittaessa työntekijöille tarjotaan erityistä tukea tapahtuneen läpikäymiseen (debriefing) työterveyden kautta. Selviämishoitoaseman henkilökunta on oikeutettu osallistumaan myös poliisilaitoksen järjestämään debriefing tilaisuuteen vakavan vaaratapahtuman jälkeen, mikäli tapahtuma on sattunut poliisilaitoksen tiloissa.

Tapahtunut tilanne käydään läpi myös potilaan ja/tai hänen omaistensa kanssa. Keskustelussa annetaan tieto muistutuksen/kantelun tekemisen mahdollisuudesta sekä tarvittaessa potilasvakuutuskeskuksesta. Lisäksi annetaan asiamiesten yhteystiedot (sosiaali- ja potilasasiavastaava).

4.3 Asiakkaiden ja potilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen

Päihdepalvelut toimivat toipumisorientaation viitekehyksessä. Asiakkaan apu, tuki, hoito ja kuntoutus perustuvat vapaaehtoisuuteen ja yhteisymmärrykseen. Henkilöstö osallistuu hyvinvointia ja terveyttä vahvistavaan palveluohjaus- koulutukseen ja pyrkii ohjaamaan asiakkaita/potilaita myös kevyempiin palveluihin.

4.3.1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Potilaiden hyvinvoinnin edistäminen ja heidän toimintakyvystään ja edellytyksistään huolehtiminen on osa potilasturvallisuutta. Selviämishoitoasemalla turvataan päihtyneen henkilön elintoiminnot ja selviytyminen henkeä uhkaavasta päihdemyrkytystilasta. Potilaan päihdymystilan väistyttyä hänen kanssaan keskustellaan päihteidenkäytöstä sekä kartoitetaan hoidon tarvetta. Tarvittaessa potilasta ohjataan hakeutumaan oikean avun piiriin. Selviämishoitoaseman potilaiden terveydentilan seurannan lisäksi yksikkö vastaa tarvittaessa Helsingin poliisivankilan säilytysuojan tiloissa asioivien terveydentilasta.

4.3.2 Ravitsemus

Selviämishoitoasemalla tarjotaan välipalaa (voileipiä, jogurtti, banaani, mehukeitto ja eri mehuja). Tarjolla ei ole lämmintä ruokaa eikä nesteitä turvallisuussyiden, säilyvyyden ja ruokahävikin vuoksi.

4.3.3 Tartuntatautien ja infektioiden ennaltaehkäisy sekä hygieniakäytännöt

Päihdepalvelujen yksiköissä noudatetaan niitä ajankohtaisia suojaus- ja varotoimia, joilla ennalta ehkäistään tartuntatautilain mukaisten yleisvaarallisten- ja valvottavien tartuntatautien leviäminen asiakkaiden/potilaiden, työntekijöiden, omaisten sekä vierailijoiden keskuudessa. Tartuntatautien tilastointi, valvonta, konsultaatioapu sekä tartunnanjaljitys on keskitetty Helsingin epidemiologisen toiminnan yksikköön.

Päihdepalveluissa noudatetaan valtakunnallisia hygieniakäytäntöihin liittyviä säädöksiä, suosituksia ja ohjeita. Selviämishoitoaseman henkilökunta noudattaa ”Tavanomaiset varotoimet”- ohjetta ja muita hygieniaoheita tai ajankohtaisia ohjeistuksia. Konsultaatioapua saa hygieniahoidajilta, epidemiologisesta toiminnasta sekä infektiolääkäreiltä. Päihdepalveluissa seurataan yleistä hygieniatasoa ja varmistetaan asiakkaiden tarpeita vastaavien hygieniakäytäntöjen toteutuminen ohjeiden mukaisesti. Seurannan toteuttaminen on jatkuvaa ja esihenkilöiden vastuulla.

Selviämishoitoaseman henkilökunta noudattaa annettuja hygieniaoheistuksia potilaskontakteissa. Yksikössä noudatetaan suojaus- ja varotoimia annettujen ohjeiden mukaisesti ja erityisesti, jos potilaalla havaitaan infektio- / tarttuviin sairauksiin liittyviä oireita. Hygieniaan ja infektioiden liittyvistä poikkeamista tehdään HaiPro-ilmoitus ja poikkeaman korjaavat toimenpiteet aloitetaan viipymättä.

Käsien pesuun ja käsihuuhteen käyttöön on mahdollisuus kaikissa yksiköissä sekä työntekijöille, asiakkaille/potilaille sekä muille vierailijoille. Käsihuuhteen kulutus sosiaali- ja terveystalveissa on yksi asiakas/potilasturvallisuuden seurantamittari.

4.4 Lääkehoito

Selviämishoitoaseman lääkevastaavana toimii vastuualueeseen nimetty sairaanhoitaja. Lääkevastaavan tehtäviin kuuluu mm. lääkkeiden käyttökunnosta sekä lääkejätteiden asianmukaisesta hävittämisestä huolehtiminen. Lääkehävikistä lisätään tieto Osti- järjestelmään ja lisäksi myös lääkehävikikansioon paperiversiona.

4.4.1 Lääkehoitosuunnitelma ja lääkehoidon toteuttaminen

Turvallinen lääkehoito perustuu säännöllisesti seurattavaan ja päivitettävään lääkehoitosuunnitelmaan. STM:n Turvallinen lääkehoito –oppaassa (2021) linjataan muun muassa lääkehoidon toteuttamiseen periaatteet ja siihen liittyvä vastuunjako sekä vähimmäisvaatimukset, jotka jokaisen lääkehoitoa toteuttavan yksikön on täytettävä.

Selviämishoitoaseman lääkehoitosuunnitelman on laatinut osastonhoitaja Heidi Penttala yhdessä lääkehoidosta vastaavien hoitajien sekä apulaisosastonhoitajan kanssa ja sen on hyväksynyt ylilääkäri Olga Hämäläinen toukokuussa 2025.

Lääkehoitosuunnitelmassa kuvataan lääkehoitoon liittyvät toimintatavat sekä lääkehoidon osaamisen kehittäminen LOVE- lääkehoidon verkkoympäristöä hyödyntäen. Yksikkökohtaisiin lääkehoidon suunnitelmiin (liitteenä lopussa) on kirjattuna lääkehoidon toteutuksen riskitekijät sekä niihin varautuminen.

Selviämishoitoasemalla noudatetaan Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen lääkehoitosuunnitelmaa. Asiakkaita lääkitään tarvittaessa osaston erillisohjeen mukaan. Osastonhoitaja vastaa hoitotyön osalta lääkehoidon toteuttamisesta tavoitteena potilasturvallisuus ja potilashoidon laadun edistäminen. Hän ohjaa ja valvoo osaston lääkehoidon kokonaisprosessia yhteistyössä vastuulääkärin kanssa.

Sijaisia koskevat samat lääkehoidon ohjeet kuin vakinaisia työntekijöitä. Lääkehoitoon osallistuvat ammattiryhmät ovat sairaanhoitajat ja lääkehoitoluvan suorittaneet lähihoitajat. Selviämishoitoasemalla ei toteuteta lainkaan luvanvaraista lääkehoitoa.

4.5 Laite ja tarviketurvallisuus

Päihdepalvelujen terveydenhuollon laitehankinnat tehdään lääketieteelliseen ja hoitotyön tarpeeseen perustuen Helsingin kaupungin hankintasääntöjen mukaisesti. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen lääkintälaitteiden vastaanottotarkastuksesta vastaa HUS:n lääkintäteknikan keskus, joka vastaa myös Medusa-laiterekisteristä. Laitteiden huollosta huolehtivat HUS:n lääkintäteknikan keskus sekä laitetoimittajat. Laittehallintaa varten on Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla laadittu toimintaohje (TOIM 010 Lääkinnällisten laitteiden hallinnointi ja vaaratilanteista ilmoittaminen sosiaali- ja terveystoimialalla).

Yksikön esihenkilö ja nimetty laitevastuuhenkilö vastaavat siitä, että yksiköissä toimitaan ohjeen mukaisesti ja potilasturvallisuutta edistäen. Lähiesihenkilö vastaa yksikkönsä vastuuhenkilöiden nimeämisestä, koulutuksesta ja toiminnan seurannasta.

Työntekijän on ilmoitettava terveydenhuollon laitteen ja tarvikkeen aiheuttamasta vaaratilanteesta, joka johtuu laitteen tai tarvikkeen ominaisuuksista, suorituskyvyn poikkeamasta tai häiriöstä, riittämättömästä merkinnästä, riittämättömästä tai virheellisestä käyttöohjeesta tai käytöstä. HaiPro-järjestelmässä on linkki ilmoittamista varten suoraan Fimealle.

Yksikössä tehdään lääkintälaitteiden inventaario kerran vuodessa, jolloin varmistetaan että kaikki lääkintälaitteet ovat kirjattu asianmukaisesti Medusa rekisteriin.

Työyksikön nimetty vastuuhenkilö: apulaisosastonhoitaja Minna Nevalainen

Lisätiedot sote.laitetiimi@hel.fi

5 Asiakkaan asema, oikeudet ja oikeusturva

5.1 Palveluihin hakeutuminen ja palveluiden saatavuuden määrääjät

Helsingin kaupungin alueen terveydenhoitoyksiköt, sairaankuljetus ja poliisi voivat sovitusti siirtää päihtyneitä potilaita seurantaan selviämishoitoasemalle, jos potilailla on merkittävän päihtymystilan lisäksi jokin terveydenhuollon välitöntä seurantaa vaativa vamma tai sairaus. Osa potilaista tulee hoitoon päivystyspoliikklinikoilta sekä poliisin tai sairaankuljetuksen tuomana suoraan kotoa tai kadulta. Selviämishoitoasema ottaa potilaita vastaan ympäri vuorokauden vuoden jokaisena päivänä.

5.2 Asiakkaan ja potilaan hoidon suunnittelu

Selviämishoitoaseman henkilökunta tekee potilaan tavatessaan hoidontarpeen arvioinnin muun muassa erilaisia mittareita hyödyntäen. Potilaalta mitataan perusvitaalitoiminnot, promillet, NEWS- pisteet ja käytetään Glasgow Coma scale-asteikkoa tajunnantason arvioinnissa. Hoitaja tutkii potilaan mahdolliset vammat, selvittää potilastietojärjestelmästä potilaan ajantasaisen lääkityksen sekä selvittää potilaan tilannetta mahdollisesti aikaisempia potilaskirjauksia hyödyntäen. Potilaan hoidon ja palvelun tarve sekä hoitoprosessiin liittyvät asiat kirjataan perusteellisesti terveydenhuollon potilastietojärjestelmään Apottiin. Perinteisiä hoitosuunnitelmia ei selviämishoitoasemalla tehdä yksittäisten ja lyhyiden (alle 24 h) hoitajaksojen vuoksi. Jokaisen potilaan kanssa suunnitellaan jatkohoitoa potilaan tähän suostuessa.

Jos potilaan somaattinen tai psyykkinen vointi vaatii jatkohoitoa lähetetään potilas arvioon oman asuinsoitteen mukaiseen päivystykseen (Malmin sairaalan / Siltasairaalan yhteispäivystys). Kiireellistä hoitoa tarvittaessa apua soitetaan otamalla yhteys 112.

5.3 Asiakkaan ja potilaan itsemääräämisoikeus

Itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Siihen liittyvät läheisesti oikeudet yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan. Henkilökunnan tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa potilaan itsemääräämisoikeutta ja tukea hänen osallistumistaan palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Selviämishoitoasemalla tapahtuva hoito perustuu vapaaehtoisuuteen. Selviämishoitoaseman yhteydessä toimivan Pasilan poliisivankilan / säilöönottosuojan henkilökunta voi harkitulla päätöksellä ottaa potilaan huostaansa itsensä suojaamiseksi lain edellyttävien perusteiden mukaisesti. He vahvistavat päätöksen päivystävältä komisariolta. Mikäli potilas siirretään selviämishoitoaseman tiloista poliisin säilytysuojan tiloihin harkitulla päätöksellä, tehdään merkintä potilastietoihin tapahtuneesta.

Selviämishoitoaseman toimesta potilas lähetetään tarvittaessa akuuttiin psykiatriseen arvioon virka-avulla. Kaikki selviämishoitoasemalla havaitut oireet, syyt, konsultointi ja päivystävän psykiatrin päätös kirjataan potilastietoihin.

5.4 Palautekanavat ja tiedon hyödyntäminen

Sosiaali- ja terveystalvluista on mahdollista antaa palautetta useiden eri kanavien kautta. Asiakkaiden ja potilaiden on mahdollista antaa monipuolisesti palautetta toimipisteissä ja digitaalisissa palveluissa palvelupolun eri vaiheissa. Asiakkailta kerätään palautetta ja asiakaskokemuksesta saadaan tietoa esimerkiksi kaupunkiyhteisen palautepalvelun, palautelaitteiden sekä erilaisten asiakaskyselyiden avulla. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla kannustetaan asiakkaita ja asukkaita palautteen antamiseen ja otetaan käyttöön uusia menetelmiä, joilla asiakkaiden osallistaminen palvelukehitykseen olisi arjen työssä entistä helpompaa. Kaupunkiyhteisen palautepalvelun kautta tulleet palautteet käsitellään Helsingin kaupungin palvelulupauksen mukaisesti viidessä arkipäivässä ja kuntalainen saa vastauksen sähköpostilla.

Selviämishoitoasemalla on käytössä palautejärjestelmä Roidu, jonka avulla asiakkaita ohjataan antamaan palautetta saamastaan palvelusta ennen kotiutumistaan. Saatu palaute menee yksikön johdolle.

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos (THL) on määritellyt Helsingin ja hyvinvointialueiden kanssa kansallisen asiakaspalautteen sisällön, joka on rakennettuna kyseiseen palautejärjestelmään.

5.5 Sosiaali- ja potilasasiavastaava

Potilas voi olla yhteydessä sosiaali- ja potilasasiavastaavaan, jos on tyytymätön saamaansa hoitoon, kohteluun tai palveluun sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä varhaiskasvatuksessa tai tarvitsee neuvoja oikeuksistaan sosiaali- ja terveydenhuollossa tai varhaiskasvatuksessa.

Sosiaali- ja potilasasiavastaavaan voivat olla yhteydessä myös potilaiden omaiset ja muut läheiset, helsinkiläiset sekä yhteistyötahot. Sosiaali- ja potilasasiavastaavan tehtävä on neuvova ja ohjaava. Sosiaali- ja potilasasiavastaava ei tee päätöksiä eikä ota kantaa lääketieteelliseen hoitoon. Palvelu on maksutonta.

Asiakasneuvonta on puhelinnumerossa 09 3104 3355
Suojattua sähköpostia voi lähettää linkistä <https://securemail.hel.fi>
Sähköpostiosoite on sosiaali.potilasasiavastaava@hel.fi
Postiosoite on PL 6060, 00099 Helsingin kaupunki

Henkilökohtaisesta tapaamisesta sovitaan aina etukäteen. Lisätietoa sosiaali- ja potilasasiavastaava palvelusta saa internetsivuilta osoitteesta www.hel.fi/sosiaali-ja-potilasasiavastaava

5.6 Muistutukset ja kantelut

Muistutus tehdään sosiaalihuollon ja terveydenhuollon yksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle. Muistutus on vapaamuotoinen, eikä sen tekeminen rajoita potilaan oikeutta hakea muutosta siten kuin siitä on erikseen säädetty. Muistutuksen tekeminen ei myöskään vaikuta potilaan oikeuteen kannella asiasta sosiaalihuoltoa valvoville viranomaisille. Potilaslain 10 §:n mukaan ”jos muistutusta käsiteltäessä ilmenee, että potilaan hoidosta tai kohtelusta saattaa seurata potilasvahinkolaissa tarkoitettu vastuu potilasvahingosta, on potilasta neuvottava, miten asia voidaan panna vireille toimivaltaisessa viranomaisessa tai toimielimessä”. Neuvontaa potilasvahinkoasioissa annetaan muulloinkin kuin muistutuksen yhteydessä. Hallintolain mukaan muistutukseen on annettava vastaus ilman aiheutonta viivytystä. Potilaalle on pyynnöstä kerrottava vastauksen arvioitu antamisajankohta ja vastattava käsittelyn etenemistä koskeviin tiedusteluihin. Potilasta voi ohjata tekemään muistutuksen Helsingin lomakepohjalle <https://www.hel.fi/static/sote/lomakkeet/301-290-muistutus-fi-sv.pdf>

Vahingonkorvauslain mukaisesti korvataan myös sosiaali- ja terveystoimialan potilaille, heidän omaisilleen, sosiaali- ja terveystoimialan tai toisen kaupungin toimialan henkilökunnalle, toiselle toimialalle ym. sosiaali- ja terveystoimen toiminnassa aiheutuneet vahingot.

Hallintolain mukaan muistutukseen on annettava vastaus ilman aiheutonta viivytystä. Potilaalle on pyynnöstä kerrottava vastauksen arvioitu antamisajankohta ja vastattava käsittelyn etenemistä koskeviin tiedusteluihin.

Muistutukseen ja kanteluun vastaamiselle on asetettu kohtuullinen vastaamisaika muistutuksen ja kantelun saapumisesta yksikön tietoon. Muistutukseen ja kanteluun antaa vastineensa asiaan osallistunut työntekijä ja linjajohto. Asumis-, kriisi- ja päihdepalvelujen johtaja antaa asiasta lausunnon.

6 Henkilöstö

6.1 Ammatinharjoittamisen edellytykset ja valvonta

Palvelujen lainmukaisuuden keskeinen osatekijä on osaava ja koulutettu henkilöstö, jolla on riittävä ammatti- ja kielitaito tehtävänsä hoitamiseksi ja täydennyskoulutusmahdollisuudet ammattitaitonsa ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Lainmukaisten pätevyysvaatimusten tulee täytyä. Palvelujen lainmukaisuuden keskeinen osatekijä on osaava ja koulutettu henkilöstö, jolla on riittävä ammatti- ja kielitaito tehtävänsä hoitamiseksi ja täydennyskoulutusmahdollisuudet ammattitaitonsa ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Lainmukaisten pätevyysvaatimusten tulee täytyä. Terveystoimialan ammattien harjoittamisen vaatimukset on säädetty terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994). Sosiaali- ja terveydenhuollon ammateissa toimiminen edellyttää koulutuksen ja Valviran laillistuksen tai rekisteröinnin lisäksi riittävää ammattitaitoa ja riittäviä tietoja, sekä sitä, että henkilö kykenee terveydentilansa ja toimintakykynsä puolesta toimimaan ammatissaan

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan ohjeistuksen mukaan työnantaja tarkistaa ennen päätöstä palvelukseen ottamisesta, että palkattavalla henkilöllä on tutkinnon lisäksi myös Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston Valviran rekisteröinti. Sosiaali- ja terveystoimi edellyttää, että sekä laillistetut että nimikesuojatut ammattihenkilöt on merkitty Valviran rekisteriin.

Esihenkilö tarkastaa työhaastatteluun kutsuttaessa työnhakijan ammattioikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteristä Julkiterhikistä. Mikäli työnhakijaa ei löydy Julkiterhikistä hakuajan päättymiseen mennessä, ei häntä kutsuta työhaastatteluun jos kyseessä on vakituinen toimi. Työnhakijaa pyydetään ottamaan henkilötodistus ja koulutukseen liittyvät todistukset mukaan työhaastatteluun, jossa ne vielä tarkastetaan. Työhaastatteluihin vakituisiin toimiin valittaessa osallistuu ylihoitaja, osastonhoitaja ja yksi työryhmän jäsen (samasta ammattikunnasta kuin haastateltava) ja sijaisuuksiin palkatessa muuten samoin mutta ylihoitaja ei osallistu. Työhaastattelussa varmistetaan hakijan kielitaidon riittävyys. Selviämishoitoaseman henkilöstön tulee läpäistä myös poliisin teettämä perusmuotoinen turvallisuus selvitys ennen työtehtävissä aloittamista.

6.2 Määrä, rakenne ja riittävyys

Päihdepalveluissa henkilöstösuunnittelua tehdään ennakoivasti. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen henkilöstön rekrytointi perustuu kaupungin virkoja ja työsuhteisia tehtäviä koskeviin ohjeisiin, kaupungin talousarvion noudattamisohjeisiin, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen tulosbudjettiohjeisiin sekä täyttölupia ja henkilökunnan palvelukseen ottamista koskeviin ohjeisiin. Työvoiman muutostarpeet esitetään seuraavan vuoden talousarvioesityksessä.

Henkilöstösuunnittelun tavoitteena tulee olla, että yksiköissä työskentelee aina oikea määrä sopivia henkilöitä oikeissa tehtävissä. Henkilöstösuunnittelulla varmistetaan, että yksiköillä on käytössään sopiva määrä sen tarvitsemaa osaamista sekä ennakoidaan henkilöstön kehittämistarvetta ja kustannuksia.

Ammattihenkilöille on määritelty kelpoisuusvaatimukset, jotka ilmoitetaan työpaikkailmoituksessa. Työntekijöiden soveltuvuus ja luotettavuus työtehtäviin arvioidaan rekrytointitilanteessa. Opiskelijoiden toimimisesta sijaisina ja palkkaamisesta on omat ohjeensa.

Selviämishoitoasemalla on monipuolinen ja yksikön potilastarpeita vastaava henkilöstö. Henkilökuntaan kuuluu kuusi sairaanhoitajaa, neljä lähihoitaja, apulaisosastonhoitaja sekä osastonhoitaja joka työskentelee yksikössä 50 % työajalla. Omaa lääkäriä yksikössä ei ole, vaan tarpeen mukaan hoitajat voivat konsultoida päivystysten lääkäreitä. Henkilöstömitoitusta suunniteltaessa ja arvioitaessa otetaan huomioon asiakkaiden toimintakyky ja avun tarve, palvelurakenne, palvelujen tuottaminen ja saatavuus sekä henkilöstöön ja työn organisointiin liittyvät tekijät.

Terveydenhuollon ammattien harjoittamisen vaatimukset on säädetty terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994). Terveydenhuollon ammateissa toimiminen edellyttää koulutuksen ja Valviran laillistuksen tai rekisteröinnin lisäksi riittäviä ammattitaito- ja tietoja, sekä sitä, että henkilö kykenee terveydentilansa ja toimintakykynsä puolesta toimimaan ammatissaan.

Nimike	Määrä	Mitoitus (täytetään tarvittaessa)
Lähihoitaja, Helsingin selviämishoitoasema	4	
Sairaanhoitaja, Helsingin selviämishoitoasema	6	
Apulaisosastonhoitaja, Helsingin selviämishoitoasema	1	
Osastonhoitaja, Helsingin selviämishoitoasema	0,5	

Yhteensä	11,5	
-----------------	-------------	--

6.3 Perehtyminen ja osaamisen varmistaminen

Henkilöstön osaaminen muodostuu perusammattitaidon ja täydennyskoulutusten lisäksi muun muassa työssäoppimisesta ja perehdytyksestä sekä ammattitaitoisesta kirjaamisesta. Palveluntuottajan tulee huolehtia pysyvän henkilöstönsä sekä sijaistensa riittävästä perehdytyksestä. Perehdytyksen toteutuksesta vastaa yksikön osastonhoitaja, mutta koko yksikkö osallistuu uuden työntekijän perehdytykseen. Uudelle työntekijälle nimetään perehdyttäjä ja hänelle annetaan perehdytyskortti, joka toimii perehdytyksen runkona ja muistilistana.

Osastonhoitaja huolehtii kirjaamiseen liittyen henkilöstön riittävästä perehdytyksestä, osaamisen kehittämisestä ja lainmukaisuudesta. Yksikössä on käytössä Apotti potilastietojärjestelmä, jonka räätälöidyn koulutuspolun käymistä edellytetään koko henkilöstöltä. Lisäksi ammattihenkilöllä on velvollisuus ylläpitää ja kehittää ammattitoiminnan edellyttämiä tietoja ja taitoja sekä perehtyä ammattitoimintansa koskeviin säädöksiin ja määräyksiin. Esihenkilön tulee huolehtia henkilöstön riittävästä täydennyskoulutusmahdollisuuksista. Organisaatio on velvollinen tuottamaan täydennyskoulutuksesta lakisääteiset tiedot. Selviämishoitoaseman henkilökunnalla on kehittämissäpäivä kerran vuodessa. Lisäksi henkiökunnan koulutustoiveita kartoitetaan vuosittain ja toiveenmukaisia koulutuksia pyritään järjestämään mahdollisuuksien mukaan.

Selviämishoitoaseman erityislaatuisten työskentely-ympäristön johdosta, myös poliisilla on tärkeä rooli uuden työntekijän perehdytyksessä.

6.4 Työhyvinvointi ja turvallisuus

Työkyvyn perustan muodostavat henkilökohtainen terveys ja toimintakyky sekä osaaminen ja motivaatio. Näiden yksilöllisten tekijöiden lisäksi työhyvinvointiin ja työkykyyn vaikuttavat keskeisesti hyvä arjen johtaminen, työyhteisön toiminta ja työolosuhteet. Työhyvinvointi syntyy työssä ja työtä tekemällä, kun työ on mielekästä, sujuvaa ja tuottavaa. Palveluntuottajalla tulee olla suunnitelma työhyvinvoinnin tukemiseksi ja sen tulee selvittää työhyvinvoinnin toteutumista esimerkiksi erilaisten kyselyiden avulla. Työhyvinvoinnin tilaa mitataan vuoro vuosin Kunta10 - tutkimuksella ja Fiilari-kyselyllä. Kyselyiden tulokset käydään läpi yhdessä henkilökunnan kanssa osastotunneilla.

Työhyvinvoinnin tueksi on tarjolla henkilöstöliikuntaa, kulttuuri- ja liikuntaetu, työterveyshuollon kattavat palvelut sekä työnohjausta. Lisäksi Oppiva-verkostossa on saatavilla kattavasti henkilöstön työnhyvinvointia tukevia kokonaisuuksia. Työhyvinvointi syntyy yksilön kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista ja sitä tukevista arjen valinnoista.

Helsingin kaupungilla on myös selkeät rakenteet henkilön työkyvyn tukeen ja arviointiin sekä uudelleensijoittamiseen silloin, kun henkilö ei pysty jatkamaan enää aiemmissa työtehtävissään esimerkiksi jonkin tapaturman tai sairauden seurauksena. Kaikissa palveluissa on käytössä varhaisen tuen –keskustelumalli. Keskustelun järjestäminen työntekijän kanssa on esihenkilön vastuulla.

Hyvä henkilöstökokemus on yksi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan keskeisiä tavoitteita. Henkilöstön osallisuus asioiden valmistelussa sekä henkilöstön kokemusten kuuleminen erilaisissa prosesseissa, kehittämisessä ja päätöksenteossa on tärkeää hyvän henkilöstökokemuksen kannalta. Jokaisessa palveluyksikössä on nimetty yhteistoimintavastaava, joka valitaan henkilöstön keskuudesta. Henkilökunta valitsee yhteistoimintavastaavan äänestämällä. Yhteistoimintavastaava toimii osastonhoitajan kanssa yhteistoimintaparina työolosuhteiden, henkilöstön työhyvinvoinnin sekä yhteistoiminnan edistämiseksi. Yhteistoimintavastaava osallistuu myös esimerkiksi yksikön työsuojelutarkastuksiin, työtapaturmien ja turvallisuuspoikkeamien tutkimiseen ja vaarojen arviointiin.

Selviämishoitoaseman henkilökunta työskentelee tarpeen mukaan poliisivankilassa, joka edellyttää toimimaan tarkasti työturvallisuuteen annettujen ohjeiden mukaisesti. Ohjeet tulevat poliisilta. Hoitohenkilökunta ei tapaa potilaita poliisivankilassa ilman vartijoiden läsnäoloa.

Hoitohenkilökuntaa kannustaan ottamaan esihenkilöön yhteyttä matalalla kynnyksellä, mikäli he havaitsevat puutteita työturvallisuudessa tai kaipaavat enemmän tukea työhyvinvointiinsa liittyen. Jos henkilökunta huomaa työhyvinvointiin tai työturvallisuuteen liittyvän riskin tulee heidän viipymättä ilmoittaa siitä esihenkilölle, joka aloittaa toimenpiteet riskin minimoimiseksi. Tarvittaessa henkilökunta tekee myös ilmoituksen Helsingin kaupungin työsuojelupakkiin.

6.5 Tartuntataudeilta suojaaminen

Tartuntatautilaki suojaa potilaita ja asiakkaita määritellyiltä tartuntataudeilta ja näin ollen lisää potilasturvallisuutta. Esihenkilö ohjaa työsuheen alkaessa työntekijän työterveyshuoltoon, jossa tartuntalain mukaisten velvoitteiden täyttyminen varmistetaan.

Tartuntatautilain (1227/2016) 48 § sisältää 1.3.2018 voimaan tulleen velvoitteen työntekijän ja työharjoittelussa olevan opiskelijan rokotussuojasta. Rokotussuoja tulee olla henkilöillä, jotka työskentelevät pääsääntöisesti ja toistuvasti sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden asiakas- ja potilastiloissa sekä sairaan- ja potilaskuljetuksessa.

Työ- ja oppisopimussuhteiset henkilöt rokotetaan työterveyshuollossa. Työharjoitteluun tulevien rokotussuojasta huolehtii opiskeluterveydenhuolto. Muissa tilanteissa rokotteet annetaan omalla terveysasemalla. Mikäli työntekijä ei anna selvitystä tai ei halua ottaa rokotteita, ohjaa esihenkilö hänet ottamaan yhteyttä omaan työterveyshoitajaan. Vastaavasti opiskelija ohjataan opiskeluterveydenhuoltoon ja työ- ja oppisopimussuhteessa olevat tai koulutussopimuksella opiskelevat henkilöt omalle terveysasemalle.

Toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen uuden työntekijän rokotetiedot tarkastaa työterveyshuolto.

Kausi-influenssa rokotuksista työntekijän suullinen ilmoitus esihenkilölle on riittävä ja tarvittaessa esihenkilö voi pyytää työterveyshuollon tarkistamaan rokotussuojan tilanteen.

7 Toimintaympäristö ja tukipalvelut

7.1 Toimintaympäristö

Selviämishoitoasema sijaitsee Pasilassa poliisitalo 1:ssä. Samassa talossa toimii myös Helsingin poliisivankila.

Selviämishoitoasemalla on 10 sänkypaikkaa potilaille. Potilassali on yhteistä tilaa, ei erillisiä huoneita. Siirrettävillä välisermeillä pystytään antamaan potilaille hieman yksityisyyttä. Salin puolella on myös liinavaatevarasto. Potilaille on kaksi yhteistä wc tilaa, joista toisessa myös suihku. Osastolla on erillinen lukollinen huoltohuone, jossa säilötään myös potilaiden arvo-omaisuutta. Kansliassa on erillinen huonetila, jossa on jääkaappi potilaille tarjottavia ruokia varten sekä mahdollisuus tehdä haastatteluja potilaile turvaten näin heidän yksityisyyttään.

Hoitohenkilökunnalle on erillinen kansliatila, jossa on kolme tietokonetta sekä esihenkilölle oma erillinen työhuone. Kansliassa sijaitsee myös erillinen lääkehuone, jossa on lääke- sekä jääkaappi lääkkeiden asianmukaista säilytystä varten. Hoitohenkilökunnalle on oma erillinen taukhuone.

7.2 Terveysuojelulain mukainen omavalvonta

Sisätilan sisäilman puhtauden, lämpötilan, kosteuden, melun, ilmanvaihdon, valon, säteilyn ja muiden vastaavien olosuhteiden tulee olla sellaiset, ettei niistä aiheudu sisätilassa oleskeleville

terveyshaittaa. Sisätilassa ei saa olla mikrobeja siinä määrin, että niistä aiheutuu terveyshaittaa. Rakennuksen vesilaitteistosta otettavan talousveden ja lämpimän käyttöveden laadun turvaamiseksi ensisijaisena tilana käytettävän rakennuksen omistajan on koottava ja pidettävä ajan tasalla riskienhallinnan kannalta tarpeellisia tietoja ja kohdistettava riskienhallintaa rakennuksen vesilaitteistoihin

7.2.1 Toiminnan terveydensuojelulain mukaiset riskitekijät

Sijainti ja ympäristö: Hoitohenkilökunta työskentelee päihtyneiden potilaiden kanssa. Päihtymystila aiheuttaa ajoittain aggressiivista käytöstä, jonka vuoksi hoitohenkilökunta tekee tiivistä yhteistyötä poliisilaitoksen valvontahenkilöstön kanssa.

Toiminnot, joihin sisältyy terveysriski: Päihteitä käyttäviltä potilaita saattaa ajoittain löytyä tavaroista suojaamattomia neuloja. Potilaiden tavaroita tarkastaessa täytyy olla erityisen huolellinen ja käyttää viiltosuojahanskoja pistostaturman ehkäisemiseksi.

Herkät väestö- ja riskiryhmät, suuret henkilömäärät: Päihtymystila peittoaa alleen ajoittain potilaan todellisen toimintakyvyn, joten riskiryhmään kuulumista ei aina pystytä havaitsemaan.

7.2.2 Terveydensuojelulain mukaisten riskitekijöiden ennaltaehkäisy

Hoitohenkilökunnan koulutus on avainasemassa riskitekijöiden ennaltaehkäisyssä.

7.3 Ympäristötyö

Sosiaali- ja terveystoimialan ympäristötyötä ohjaavat mm. lainsäädäntö, kaupunkistrategia ja kaupungin ympäristöpolitiikka sekä toimialan oma ympäristöohjelma. Ympäristökuormituksen vähentäminen on osa jokaisen työtä ja ammattitaitoa.

Selviämishoitoasemalla on nimetty ekotukihenkilö, jonka tehtävänä on opastaa ja kannustaa kollegoita ympäristön kannalta järkevämpiin toimintatapoihin oman työnsä ohella. Helsingin kaupunki tarjoaa ekotukihenkilölle koulutusta ja tukea.

Selviämishoitoaseman käytössä olevat kemikaalit on viety EcoOnlinen kemikaalirekisteriin. Rekisteristä on tulostettu paperinen versio, joka on luettavissa hoitajien kansliassa. Kemikaalirekisteri käytössä olevista kemikaaleista löytyy myös osaston Teamsistä.

Jätelain (646/2011) mukaan kaikessa toiminnassa on ensisijaisesti vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Syntyvä jäte ohjataan uudelleenkäyttöön, toissijaisesti kierrätykseen materiaalina tai lopulta hyödynnettäväksi energiana. Toimijoiden tulee tunnistaa, lajitella ja varastoida jätteet oikein ja toimittaa ne asianmukaiseen vastaanottoaikkaan.

Tavallisten yhdyskuntajätteiden (biojäte, kartonki, pahvi, lasi, metalli, keräys- ja toimistopaperi, pakkausmuovi, sekajäte) jätehuolto kuuluu sosiaali- ja terveystoimialalla vuokraan. Erityisjätteiden (lääkejäte, pistävä ja viiltävä jäte, biologinen jäte, sairaalalasi, vaarallinen jäte, sähkö- ja elektroniikkaromu, tietosuojamateriaali) jätehuollon järjestäminen kuuluu toimijoille itselleen kaupungin tai toimialan kilpailuttamien sopimusten puitteissa. Lääkejätteiden käsittely ja hävittäminen kuvataan lääkehoitosuunnitelmassa. Selviämishoitoasemalla jätteiden lajittelu ja jätehuolto on organisoitu ohjeiden mukaisesti. Jätehuoltosuunnitelma löytyy osaston perehdytyskansista.

7.4 Tiloihin liittyvät teknologiset ratkaisut

Selviämishoitoaseman henkilökunta työskentelee poliisin tiloissa. Kaikki tiloissa olevat turvallisuussuunnitelmaan kuuluvat laitteet ovat poliisin hallinnoimia ja salassapidettävän tiedon piirissä, jonka vuoksi niitä ei avata omavalvontasuunnitelmassa.

7.5 Tukipalvelut ja alihankinta

Lääketoimituksista vastaa HUS apteekki. Lääkkeet tilataan sähköisesti Osti-järjestelmän kautta

7.5.1 Kuljetukset

Yksikön ulkopuoliset potilaskuljetukset ostetaan HUS Kaiku palvelusta (terveydenhuollon yksiköstä – terveydenhuollon yksikköön). Kuljetusta tilatessa järjestelmä ohjaa asianmukaisen kuljetuksen; invataksista ambulanssiin potilaan tilanteesta ja voinnista riippuen.

Potilaskuljetuksissa voidaan käyttää Kaiku-järjestelmää vain silloin kun potilas siirtyy kahden terveydenhuollon yksikön välillä (esimerkiksi vastaanotosta ilman ajanvarausta, laituskuntoutuksesta, selviämishoitoasemalta tai vieroitushoito-osastolta psykiatrian tai somatiikan päivystykseen) tai kyseessä on liikuntarajoitteinen tai muistisairas potilas.

Selviämishoitoaseman henkilökunta avustaa tarvittaessa kuljetusten järjestämisessä potilaan kotiutuessa. Kuljetusten toteuttamisesta löytyy ohjeistukset intranetistä ja PYSY037 ohje Potilaiden ja asiakkaiden terveydenhuoltoon liittyvien kuljetuspalveluiden järjestäminen.

Selviämishoitoasemalta henkilö- ja inva-autoa tarvitsevien asiakkaiden kuljetukset kotiin, tutkimuksiin ja hoitoihin järjestetään tarvittaessa Kela-kuljetuksina, jotka tilataan taksikeskuksesta.

Selviämishoitoasema pyytää potilaiden saattamiseen apua tarvittaessa myös etsivältä lähityöltä sekä katuklinikalta.

8 Omavalvonnan seuranta

Omavalvonnan johtaminen on jokaisen esihenkilön tehtävä. Omavalvonnan seurannan avulla mahdollistuu myös tehtävien lainmukainen hoitaminen sekä sopimusten noudattaminen. Omavalvontasuunnitelma laaditaan ja päivitetään yksikön esihenkilöiden ja henkilöstön yhteistyönä aina toiminnan muuttuessa tai vähintään vuosittain. Näin varmistetaan, että omavalvonnasta tulee osa arkityötä ja henkilökunta käyttää omavalvontasuunnitelmaa tukena palvelun laadun ja turvallisuuden varmistamisessa sekä riskien havaitsemisessa ja ehkäisyssä. Sosiaali- ja terveyspalvelujen omavalvontasuunnitelmien laatimista tuetaan Laadun ja valvonnan tuki -yksiköstä. Palvelukokonaisuuksissa seurataan omavalvontasuunnitelmien mukaisen toiminnan toteutumista.

Selviämishoitoaseman omavalvontasuunnitelma päivitetään vuosittain ensimmäisen kvartaalin aikana tai tarvittaessa useammin. Päivityksen yhteydessä laaditaan yhteenveto suunnitelman toteutumisesta ja sen perusteella asetetaan uusia tavoitteita.

8.1 Raportointi

Yksikkökohtaista tietoa palvelun laadun ja asiakas/potilasturvallisuuden kehittämisen tarpeista saadaan useista eri lähteistä ja tietojärjestelmistä. Yksikön omavalvonnan toteutumisen ja poikkeamahavaintojen sekä niiden perusteella toteutettujen kehittämistoimenpiteiden käsittelyrakenteet kuvataan omavalvontasuunnitelmassa. Haitta- ja vaaratapahtumat sekä epäkohdat raportoidaan ja käsitellään johtoryhmissä. Raportointitietoa käsitellään myös asiakas- sekä potilasturvallisuuden seurantaryhmässä ja toimialan valvontatyöryhmässä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalaki velvoittaa kaikkia sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäjiä ja tuottajia raportoimaan omavalvonnan havainnoista ja kehittämistoimenpiteistä julkisesti verkkosivuillaan kolmesti vuodessa. Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla raportoidaan yhtenäisesti neljä kertaa vuodessa. Raportointitietoa käsitellään myös asiakas- sekä potilasturvallisuuden seurantaryhmässä ja toimialan valvontatyöryhmässä.

Selviämishoitaseaman omavalvontasuunnitelma päivitetään vuosittain. Päivityksen yhteydessä laaditaan yhteenveto suunnitelman toteutumisesta ja sen perusteella asetetaan uusia tavoitteita.

8.2 Arkistointi ja viestintä

Omavalvontasuunnitelmat toimitetaan allekirjoitettuina toimialan asiakirjahallintaan. Allekirjoittajia ovat yksikön esihenkilö ja hänestä seuraava esihenkilö.

Yksikön oman suunnitelman on oltava julkisesti luettavissa paperiversiona yksikön toimitiloissa, esim. ilmoitustaululla.

Lisäksi omavalvontasuunnitelmista toimitetaan yksi kappale sähköisenä versiona toimialan viestintään, josta suunnitelma laitetaan julkisesti luettavaksi kaupungin verkkosivuille.

8.3 Suunnitelman hyväksyntä

Palveluyksikön tai toimintayksikön omavalvontasuunnitelman hyväksyy aina kyseisen yksikön vastuuhenkilö sekä hänen lisäksi hänen esihenkilönsä eli organisaation seuraavan tason esihenkilö.

Helsinki

**Helsingin kaupunki
Sosiaali-, terveys- ja
pelastustoimiala,**

**Sosiaali- ja
terveyspalvelut**

Osoite ja yhteystiedot:

www.hel.fi